

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 8 korona.

Nyilttér soronként 50 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Karácsonykor.

Nagy események között közelg a karácsony ünnepe. Erdély népe hazamehet, feldulója földönfutó. Románia a szövetségesek lábai előtt hever. Szomorú lesz karácsonyuk — az idegen földön. Pedig de másképp álmodták! Dehát ők terveztek s mi végeztünk. Nincs még veszve Lengyelország, összeomlásából új életre kél. Viszsaadja neki Isten szabad hazáját, melyet szent oltáránál egy századéven térdre hullva kért. Milyenek is a végzet utai. Ki arról beszél, hogy minden kis államot meg akar védeni, oltalma alatt koldusbotra jutnak: Szerbia, Montenegró, Belgium, Románia. Mi nem beszéltünk, hanem cselekedtünk s Lengyelország megéled poraiból.

Nagy események előtt állunk. Új királya az országnak. Az egész nemzet készül a koronázásra. Nagy, lázas igyekezettel, hiszen kinek fenkölt homlokát az I. István koronája fogja nemsokára érinteni, azt imádó szeretettel zárja szívébe a magyar nemzet. Ugy érezzük, hogy szeret bennünket, megérti hű magyar népe sok nehéz sóhaját s bevezeti a jövődő korszak di-csőségébe. Nemes vonásaiból, jóságos szeméből ezt látjuk kisugározni.

Karácsony közelg, a béke ünnepe! Hosszu idő után mintha újra tudnánk készülni karácsonyra. Hiszen békére készülünk. Az egész nemzetet ez az egy nagy gondolat foglalkoztatja. Minden szív azon töpreng, vajjon lesz-e már béke? A mennyei béke ünnepétől már csak pár nap választ el, de ki tudja, mennyi a földi békességtől! Mégis végre, annyi háborúság után békéről is beszélhetünk. Az után a való vágy tölti el nagy és kicsiny szívét s úgy tetszik, mintha most méltóbban vár-nánk a karácsonyt.

Karácsony közelg; az ajándékozás ünnepe! A gyöngéd szeretet és figyelem küldi a maga szentesti ajándékait s nyomukon mennyi bizalom, remény és öröm. Az ajándékozás összeforrasztja a szíveket a szeretetben. A magyar nemzet készül ajándékot adni királyának, az aranyak mellett, melyeket a rozsdá megemész-teti, hűségét, szeretetét, amelyet nem megemész-teni, hanem erősíteni fog a tova rohanó idő. A király azonban megelőzte nemzetét. Ő már adott ajándékot, a lángban álló világ felé nyújtotta nemesen, erős békejobbát. Valóban királyi ajándék, s ebben az ajándékozásban összeforrt király és nemzet szíve.

Karácsony közelg, a megbocsátás ünnepe! A Jézus evangéliuma engesztelődést hirdet, kibékül az ég a földdel, Isten az emberrel, ember az emberrel, mert az a nagyobb, ki előbb megbocsát. Nehéz

dolog, próbára teszi minden mi emberi voltunkat, hűségünket, egész benső világunkat s ezért képes reá csak az, ki erősebb, nemesebb, igazabb. Felrepült a béke szelid, fehér galambja s száll-száll a háborgó, vérben fetrengő, tűzben emésztdő világ felett. Mennyi imádság kíséri útját s mennyi szitkozódás fogadja! Olyan tiszta, hófehér, foltnélküli, hogy a tisztátalanság megdöbben tőle, mert eszébe juttatja minden álnokságát s hogy leplezze az elért hatást, hát haragot, fölháborodást szin-lel és káromlást szól. Még nem talált olyan tiszta helyet, ahol leszállhasson. Nem tapasztaltuk-e, hogy mennyire megaláz minket felfuvalkodottságunkban az, ha az kész engesztelődésre, akiről tudjuk, érezzük, hogy nemesebb és igazabb? Ilyenkor igyekezünk mi káromlást szólva felülkerekedni, mert érezzük, hogy alulra kerültünk. De majd elmulik ez is s a tiszta-ság tovább is ott ragyog előttünk, most már még fénylőbben, míg végre meghódol a lelkünk.

A béke szelid galambja vigye egyes-ségre a háborgó elemeket és emberi szíveket! Szent karácsony estéjén csillogó karácsonyfa mellett s nádfedele kis ma-gyar házakban a katonafiunk levelét ol-vasva, ezért — imádkozzunk!

Cs. S.

Táviratok.

A miniszterelnökségi sajtóirodának a hadi eseményekre vonatkozó és más köz-érdekű távirati értesítéseit, december hó 18-ikától, az érkezés sorrendjében a követ-kezőkben közöljük:

Budapest, dec. 18.

(Hivatalos.) Keleti harctér. Mackensen vezértábornagy hadserege: A helyzet változatlan.

József főherceg vezérezredes hadserege arc-vonala: Az Uz völgyének két oldalán az oro-szok heves tűzvérségi előkészítés után megtámad-ták állásainkat. Az oroszoknak tábori előőrsi vonalaink ellen Augusztovkánál intézett táma-dásai eredménytelenek maradtak.

Olasz és délkeleti harctér: Nincs különös esemény. Höfer.

Berlin, dec. 18.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati had-szinterről: Lényeges esemény nincs. A Somme és a Maas területén is csak csekély harci tevé-kenység volt.

Keleti harctér. Lipót bajor herceg vezér-tábornagy arcvonala: Lucktól északnyugatra az oroszok megkísérelték, hogy az e hó 16-án tö-lük Bolporsznál elfoglalt állásaikat visszavegyék. Támadásaikat, amelyeket éjjel is megkíséreltek, visszavertük.

Mackensen vezértábornagy hadserege: A

helyzet nem változott. Braila irányában vissza-vonuló ellenséges oszlopokat repülőink magfi-gyeléseik szerint sikeresen támadták.

Macedóniai arcvonala: A Cserna-hajlásban élénk tüzelés folyt. Ludendorf.

Budapest, dec. 19.

(Hivatalos) keleti harctér. Mackensen vezér tábornagy hadserege: Észak-Olahországon a helyzet általánosságban változatlan. A két utóbbi nap alatt körülbelül 1000 foglyot szállí-tottunk be és sok járművet zsákmányoltunk.

József főherceg vezérezredes hadserege arc-vonala. A Mesti-Canesci szakaszon két erős tűzvérségi tevékenység helyenkint fokozódott.

Olasz és délkeleti harctér: Nincs jelentős esemény. Höfer.

Berlin, dec. 19.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati had-szinterről: Rupprecht trónörökös hadserege: A Somme mindkét partján az ágyú és aknavető tüzelés átmenetileg élénkebb lett. Reimstől északnyugatra és északra visszaűztünk francia osztagokat, amelyek erős tűzvérségi előkészítés után árkaik ellen előrenyomultak.

A trónörökös hadserege: A Maas keleti partján a tűzvérségi harc délután fokozódott. A franciák megtámadták Posseo erődőt. Az ál-lásaink előtt fekvő Chamberlo-major közelharc után kezünkön maradt. A támadási arcvonala minden más helyén visszavertük őket.

Keleti harctér: Lipót bajor herceg vezér-tábornagy arcvonala: A Naroc-tótól délre és a Tarnopol-Zlaci vasútvonaltól délre a tűzvérségi tevékenység időnként fokozódott.

Macedóniai arcvonala: A Struma-mentén járőrvállalkozások voltak, amelyek a bulgár és ozmán csapatok sikereivel végeztek. Ludendorf.

Városi közgyűlés.

Szilágysomlyó r. t. város képviselőtestülete folyó évi december hó 16-án Donogány János polgármester elnöke alatt tartotta meg ez évben IX-ik (rendkívüli) közgyűlését.

A kevés számú tagokból álló közgyűlés el-fogadta a város legtöbb adófizető — virilis — képviselői tagjainak 1917. évre bemutatott név-jegyzékét. A névjegyzéket lapunk más helyén közöljük. Ezen névjegyzék, illetve közgyűlési határozat ellen 15 nap alatt az alispánhoz felebezés adható.

Csiksztereda város részére az oláh betörés által okozott pusztítások enyhítésére az előre nem látható szükségletek terhére 100 koronát szavaztak meg.

Ő felsége IV-ik Károly királynak folyó évi december hó 30-ára tűzött megkoronáztatása alkalmából intézendő feliratküldés határozatát el. Ezen célra 300 korona költség szavaztatott meg és a polgármester megbízott, hogy a felirat díszes kiállítását Posner Károly Lajos Fia cég műintézetében haladéktalanul rendelje meg.

A városi bor- és husfogyasztási adók, va-lamint a városi bor- és husfogyasztási pótdók szedési jogára megtartott árverések eredményre nem vezettek. Emez indokból eme jogok az 1917. évre az eddigi bérlőnek, Csengeri Már-tonnak a mostani bérlőszegért, vagyis évi 20,400

koronáért adattak bérbe, azon kedvezménytel, hogy a háboru tartama alatt időben a bérösszegből havonként 250 korona leengedést kap.

A Szilágyosomlyón alakulóban lévő központi szeszfőző szövetkezetbe a város belépését és 50 darab 50—50 koronás üzletrész jegyzését egyhangulag elhatározták.

Sarmaság községben 1917. évi január 17-én tartandó országos pótvásár megtartásához a képviselőlet beleegyezését adta.

A alsó-vadkerti legelőt 1917. június 30-ig terjedő fél évre 300 korona bérösszegért Wollner Károly bihari díszesi lakosnak bérbeadták.

Figyelmeztetés

a postai csomagok célszerű csomagolása, helyes címzése stb. tárgyában.

A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja.

1) Pénzt, ékszert, más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad.

2) Csomagolásra faláda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyakkal pedig erős csomagolópapir használandó.

Vászon vagy papirburkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsineg keresztelési pontjain pedig pecsétviaszal lezárni kell.

A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó.

3) A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték- és keresztnévnek vagy más megkülönböztető jelzések (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.), továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Wienbe szülő küldemények címzeteiben ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb., kiteendő.

A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges.

4) A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fntábláskára, bórdarabra vagy erős lomszappapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni.

A papirlapokra irt címeket mindig egész terjedelemben kell a burkolatra felragasztani.

Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címirat összes adatait feltüntető papirlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címirat leesné, elveszne vagy pedig olvashatatlanul válnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papirlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen.

Kívánatos továbbá, hogy a feladó nevét és lakását a csomagon levő címirat felső részén is kitüntesse.

5) A csomagok tartalmát úgy a címíraton, mint a szállítólevélén szabatosan és részletesen kell jelezni.

Budapestre szülő élelmiszereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (hús- és szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címzeteire, nemkülönben az ilyen csomaghoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiirandó (pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.).

A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivételése szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

Nagyvárad, 1916. december hó 13-án.

Siket, s. k.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Koronázás.** A király és királyné 3 feladása megkoronázása december hó 30-án fog végbemenni. A háboru miatt szűkebb keretekben végbemenő ünnepélyen a törvényhatóságok csak 3—3 kiküldötttel képviseltetik magukat. Szilágy-

vármegye részéről Péchy Imre főispán, Kaizler György dr. és Diószeghy Zsigmond báró vesznek részt a fényes ünnepélyen.

— **Elismerés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a negyedik hadikölesön sikere körül kifejezett fáradozásokért és érdemekért Török Lajos áll. isk. igazgatónak és a vezetése alatti tantestületnek elismerő oklevélben mondott köszönetet.

— **Házasság.** Kajetanovicz Albin cs. és kir. lovassági kapitány és Brandt Illa, néhai Brandt Oszkár leánya, folyó hó 20-án házasságot kötöttek. Házasságkötési tanuként Brandt Viktor zsidói birtokos és Brandt József helybeli birtokos szerepeltek. — A polgári kötés után a róm. kath. templomban Lipsey Gyula plebános adta az új párra az egyházi áldást.

— **Hirdetmény.** Felhívom a város területén tartózkodó s az 1892. évtől 1898. évig bezárólag terjedő időben született mindazon népfölkelő köteleseket, kik a legutóbbi szemlének alkalmatlannak, vagy a tényleges szolgálatból alkalmatlanságuk miatt elbocsáttattak, nemkülönben a fenti évfolyamokhoz tartozó és a népfölkelési tényleges szolgálat alól akár meghatározott, akár bizonytalan időre felmentett, ugyesintén az eddigi népfölkelési bemutatkozó szemléken megjelenés alól foglalkozásuk, vagy foglalkozásuk alapján felmentett összes népfölkelésre kötelezettek, ugymint vasutaknál, postánál, táviránál, pénzügyőrségnél, stb. alkalmazottakat, a lelkészek, papi jellegű tanárok, nyilvánvalóan alkalmatlanok, eskorosokat, katonai, vagy honvédelmi felvilágosításon elbocsáttott összes, tehát nyugdíjjal stb. ellátott egyéneket, volt tiszteket, orvosokat, valamint jogcímük igazolása végett az összes felmentett népfölkelésre kötelezettek, tehát a felmentett volt tiszteket is, végül az 1865—1898. évi születési népfölkelésre kötelezettek, akik az eddig elrendelt szemléken megjelenni tartoztak, de ebből köteleességüknek eleget nem tettek: hogy összeírásuk végett december hó 23-án a katonai ügyosztályban jelentkezzenek s a kezeik között lévő népfölkelési igazolványi lapot, a felmentettek az ezen körülményt igazoló iratot hozzák magukkal. Bővebb felvilágosítást az egyidejűleg kifüggesztett nyomtatott hirdetések és a katonai ügyosztály nyújt. Szilágyosomlyó, 1916. dec. 19. Donogány János, polgármester.

— **Jóteknycélú estély.** A szilágyosomlyói Kath. Népszövetség vasárnap délután tartotta meg a harmadik őszi jóteknycélú estélyét leányiskolájában rajztermében most is zsufolt közönség részvételével. A megnyitást Necke: „Az első keringő” című darabja volt előadva két hegedűn zongorakísérettel az iskola növendékei által. Utána „A ragályos betegségekről” tartott nagy figyelemmel hallgatott előadást dr. Ajtai Endre tb. főorvos, ezzel befejezve előadását. Előadó a ragályos betegségek ellen való védekezésre tanított, hasznos tudnivalókkal. Igen érdekes volt a „Tápszerek értékeiről” való folytatásos előadása is, melyben — időszerűleg — figyelmeztetett az egyes tápszerekben levő értékes anyagokról s ezeknek napi szükségleteinkben való alkalmazásáról s egymás helyettesítéséről. — Az estélyt 5¹/₂ órákor, „két csöppség” négykezü zongorajátéka s az iskola háborus karéneke: „Ne sirj anyám” rekesztette be. (Refer.)

— **A tápszerek értéke.** Érdekes előadással kísért a r. kath. népszövetség vasárnap délután tartott estélyén dr. Ajtai Endre várm. tb. főorvos a „Ragályos betegségekről” tartott befejező értekezését. „A tápszerek értékéről” nyújtván — amennyiben a kiszabott idő engedte — felvilágosítást. Előadó abból indult ki, hogy napi fogyasztásunk, akár szellemi, akár anyagi munkával foglalkozunk: 560 gramm (fél kgr.) tápanyag és 2—3 kgr. víz visszapótlását követeli, hogy szervezetünk egyensúlyban maradjon. Testünk folytonos vízvesztését megfelelő mennyiségű folyadékkal kell visszatérítenünk; testünk 37 fokos melegét fűtőanyaggal, szinvegyület tápanyagokkal — cukrok-zsirok — kell fenntartanunk; minden munkánknál és szerveink működésénél elhasznált anyagokat fehérjével kell visszaadnunk. Erre egy felnőttnek szükséges 350 grm. keményítő, vagy cukor, 71 grm. zsír és 15 grm. fehérje. Azaz ennyi tápértéket képviselő tápanyag. Ebben már veszteségre van számítva néhány gramm. Hogy napi étkezéseink alkalmával hogyan válasszuk meg a

tápszereket, a fentebbi követelményekhez képest az alábbi sorozatból könnyen kiszámíthatjuk. Egy kilogrammban van:

Tápszer	Keményítő v. cukor	Zsir v. olaj	Fe- hérje	Összes érték.
Buzaliszt	706 gr.	12 gr.	122	= 840
Kenyér	402	8	80	= 580
Borsó	544	21	220	= 785
Bab	450	27	230	= 707
Lenese	557	25	250	= 832
Burgonya	231	2	15	= 248
Rizs	855	7	50	= 912
Marhahús	—	80	158	= 233
Disznóhús	—	190	140	= 330
Borjúhús	—	65	138	= 203
Szalonna	—	780	30	= 810
Vaj	—	910	3	= 913
Tej	48	37	35	= 120
Tojás	—	120	130	= 250
Sajt	—	240	350	= 590
Cukor	960	—	—	= 960
Zöldség, gyümölcs	58	5	2	= 65

Szárnnyasok, halak, rákok husai, a szerint, hogy kövérek, vagy soványak, az emlős állatok husának tápértékével egyeznek. Figyelembe azt kell venni, hogy e tápszerek kiválasztásánál, az egyes ételek összeállításánál a fehérjének, valamint a keményítő, vagy cukor és zsirnak előírt 575 gr.-nyi mint napi követelmény, az ételekben benne foglaltassék.

— **Fémrekvirálás.** Donogány János városunk polgármestere hirdetmény útján hívja fel a város közönségét, miszerint december hó 19-én és 20-án d. e. 9 órától déli 12 óráig a városi Bika-fogadóban, P. Szathmáry Károly-utca 4. szám alatt ülésező átvételi bizottságnál az összes tulajdonában levő vörösréz, sárgaréz, ón, nikkell, tombak házi edényeit és felszerelési tárgyait hadicélokra a törvényes következményekre való tekintettel, beszolgáltatassa. Az esetben, ha a fémek beszolgáltatásában valaki a fennebb említett határidőig gátolva lenne s a bizottság elnökéhez azt bejelenti, december hó 28-án d. e. 9 órától 12 óráig — mely napon az átvételi bizottság még egy utolsó ülést tart, — még mindig módjában lesz fém tárgyait beszolgáltatni, de aki ezen utolsó határidőben sem szolgáltatja be azt s a beszolgáltatás alól elvonja, vagy elrejt: az 1914. 50. t.-c. 17. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

— **A virilisek névsorát** Szilágyosomlyó város képviselőtestülete december hó 16-án tartott közgyűlésén a következőleg állapította meg: Lindenfeld Lajos (Margita) 21,472 86, — Militzer Dávid kereskedő 18,760 50, — Porjesz Samu sónagyrus 9119 73, — Czimmer József bornagykereskedő 6206 59, — Frankovits Ignác vezérigazgató 3009 32, — Lipsey Gyula plebános* 2274 30, — Herschkovits Leopold kereskedő 2200, — dr. Nádudvary Jenő ügyvéd* 1995 92, — Kozma Endre dr. bankigazgató* 1730 80, — Rotschid Mór kereskedő 1540, — Brandt József földbirtokos* 1506 08, — Simay Miklós bankigazgató 1408 58, — dr. Gáspár Gyula ügyvéd* 1301 42, — Goldglancz Lajos fakeskedő 1235 31, — dr. Keller Samu ügyvéd* 1083, — Weinberger Kálmán földbirtokos 1021 40, — dr. V. Szabó Lajos ügyvéd* 951 20, — Donogány János polgármester 837 20, — dr. Veverán György ügyvéd* 830 34, — Nuszbaum Jakab sörkereskedő 831 57, — Weinberger Jakab szeszeskereskedő 922 15, — Rosenberg Mór szállodás 782 50, — Lukácsffy Ödön ügyvéd* 776 59, — Mandel Hermann kereskedő 729 05, — Merk János bankigazgató 711, — br. Bánffy Endre birtokos 661 66, — Máthé László iparkamarai kültag 661, — Faragó Sándor ügyvéd* 631 36, — Farkas Istvánné birtokos 652 45, — Szaplanczay Sándor gyógyszerész* 627 44, — Löwbeer Arnold kereskedő 607 87, — Szénássy Zoltán járási számvevő 595 56, — Goldglancz Mór vállalkozó 595, — Klein Ferencné koresmáros 579 68, — Brüll Samu birtokos 542, — dr. Markovits Jakab orvos* 540 30, — Szabó György bankigazgató 540 26, — Ruzsika Ignác birtokos 530 korona. (A *-gal jelöltek adója kétszeresen van számítva.) A felsoroltak közül később állapítják meg azon 24 virilis nevét, akik városatyai jogukat gyakorolni fogják. A többiek mint póttagok fognak szerepelni mindaddig, amíg a 24 városatya sorában hely ül.

— **Öngyilkosság.** Nagy Sándorné 20 éves, szüleinek vármegyeház-utcai lakásán folyó hó 18-án reggel, a padláson felakasztotta magát. Mire észrevették, már nem élt. Hogy a férjétől már két év óta külön élt fiatal asszonyt mi vitte az öngyilkosságra, ők titok marad.

— **Az Esti Ujság új korszaka.** A budapesti napisajtónak ismét jelentékeny szenzációja van: az Esti Ujság december 6-tól kezdve pontban déli 12 órakor jelenik meg a főváros utcáin. A megjelenési időnek ezzel a változásával egyidejűleg az „Esti Ujság” óriási apparátussal szervezte át eddigi szerkesztőségét és adminisztrációját, úgy, hogy terjedelm és tartalom tekintetében a legnagyobb reggeli és esti lapokkal fogja felvenni a versenyt. Az „Esti Ujság” volt egyidőben az első és egyetlen kolportárlap Budapesten és előkelő hangjával, kiváló és iránytmutató szerkesztési módszerével, nagyszerű hirszolgálatával és politikai súlyával kvalitás tekintetében is legfőbb disze volt a magyar ujság-irodalomnak. Ez a korszak tér vissza most a laphoz, amikor ezer és ezer rikkancs kiáltja belé nevét a főváros déli forgatagában és a lapkihordók százai viszik szét minden irányban, hogy legkésőbb fél egykor már minden előfizető déli asztalán is ott legyen. A lap kiállítása külön szenzáció. Eredeti beosztásával, egyéni és szellemes typográfiájával, nagyszerű áttekinthetőségével, Földes Imre pompás rovatfej-rajzaival és magával az új lapfejjel a hazai ujságnomtatás fejlődésének egy újabb, nagyszerű etappeját mutatja. A lap bevált ujságírógárdáján kívül — az újabb munkatársak között ott találjuk Karinthy Frigyeszt, aki a színházi kritikákat írja, Kosztolányi Dezsőt, aki színes cikkekkkel gazdagítja a lapot és a magyar irodalom több jelését. Az „Esti Ujság” pontban délkor az első vonatokkal elhagyja a fővárost és minden más sajtóorgánumot megelőzve, elsőnek érkezik is a vidékre. A lap kiadóhivatala sulyt helyez arra, hogy a vidéki közönség megismerkedjék az „Esti Ujság” új korszakával és egy hétig ingyen küldi mindenkinek a lapot, aki ilyen kéressel hozzáfordul. Az „Esti Ujság” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, V. Kálmán-utca 15. szám alatt van.

Legujabb!

Budapest, dec. 20.

(Hivatalos) keleti harctér. A mesli arcvonalon lévő állásaink ellen az oroszok megismélték heves támadásaikat, amelyeket az ellenség legnagyobb veszteségei mellett visszavertünk. Az arcvonal többi részének egyikén sem történt lényeges esemény.

Olasz és délkeleti harctér: Nincs jelentős esemény. Höfer.

József főherceg vezérezredes arcvonala: Az Aranyos-Beszterce keleti partján emelkedő hegyekben orosz zászlóaljak több támadása meg-hiusult.

Mackensen vezértábornagy arcvonala: Nincs ujság.

Macedóniai arcvonal. A tűzérési tevékenység szórványosan élénkebb volt. Ludendorff.

Nyilttér.*)

A zilahi kir. törvényszéktől.

B. 1507/4.—1916. szám.

Ő Felsége a Király nevében!

A zilahi kir. törvényszék mint büntető bíróság árdrágítás vétsége miatt Opre Tógyerné szül. Kis Ilona, Diamant Elek, Weisz Ábrahám szül. Silberstein Helén, Friedman Dávid, Márványkő Jakab, Jakab Lázár, Fischman Ignác, Heiman Simon, Keller Dávid, Jakab Ferencz, Blander Salamon szül. Neuman Regina, Knapp Bernát, Glück Herman, Farkas Áron, Rotschild Ferencz és Blander József ellen a

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

kir. ügyészségnek 4725—1916. k. ü. sz. vádindítványában foglalt vád felett dr. Perjéssy Mihály kir. törvényszéki elnök, mint elnök, dr. Joanovits Ernő kir. törvényszéki bíró és Csics Ákos kir. törvényszéki albíró, valamint dr. Suta János kir. törvényszéki jegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvételével, Baróthy Zoltán kir. ügyésznek mint közvádlónak, a szabadlábbon lévő vádlottaknak és dr. Rimély Károly ügyvéd, mint védőnek jelenlétében a Zilahon, 1916. évi október hó 24. napján megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után meg-hozta a következő

í t é l e t e t:

I. *Opre Tógyerné sz. Kis Ilona* 39 éves, krasznatótfalusi születésű és lakos, gkath. vall., férjes, gyermektelen, Lőrinczi Albert ballaházai lakos korcsmájában kimerő, nem ir, nem olvas, kevés vagyona van, —

II. *Diamant Elek*, 50 éves, alsófüldi születésű perjei lakos, izr. vallású, nő, 4 gyermek atyja, korcsmáros és szatócs, katoná nem volt, ir-olvas, kevés vagyona van,

III. *Weisz Ábrahám sz. Silberstein Helén*, 28 éves, halmosdi születésű, felsőszéki lakos, izr. vallású, férjes, 5 gyermek anyja, korcsmáros és szatócsneje, nem ir, nem olvas, kevés vagyona van, —

IV. *Friedman Dávid*, 68 éves, rettegi születésű, felsőbányai lakos, izr. vall., nő, 6 gyermek atyja, korcsmáros, só és dohányárús, kiszolgált katona, nem ir, nem olvas, kevés vagyona van, —

V. *Márványkő Jakab*, 77 éves, krasznafüzesi születésű, felsőszéki lakos, izr. vall., özvegy, 8 gyermek atyja, korcsmáros, szatócs és kisbirtokos, katona nem volt, ir-olvas, vagyona van, —

VI. *Jakab Lázár*, 63 éves, somlyószécsi születésű, perjei lakos, izr. vall., nő, 9 gyermek apja, korcsmáros, szatócs és kisbirtokos, katona nem volt, ir-olvas, vagyona van, —

VIII. *Heiman Simon*, 31 éves, rettegi születésű, bojáni lakos, izr. vallású, nő, 1 gyermek apja, korcsmáros és szatócs, katona nem volt, ir-olvas, kevés vagyona van,

IX. *Keller Dávid*, 67 éves, krasznai születésű, csizéri lakos, izr. vallású, nő, 4 gyermek atyja, korcsmáros, szatócs és kisbirtokos, katona volt, nem ir, nem olvas, vagyona van,

X. *Jakab Ferencz*, 52 éves, bogdánházi születésű és lakos, izr. vall., nő, 4 gyermek apja, korcsmáros, szatócs és kisbirtokos, katona volt, ir-olvas, kevés vagyona van, —

XI. *Blander Salamon szül. Neuman Regina* 35 éves, lozsárdi születésű, bojáni lakos, izr. vall. férjes, 3 gyermek anyja, varrónő, ir, olvas, vagyontalan, —

XII. *Knapp Bernát* 45 éves, zoványi születésű csizéri lakos, izr. vallású, nő, 9 gyermek apja, korcsmáros és szatócs, katona volt, ir-olvas, kevés vagyona van, —

XIII. *Glück Herman* 72 éves, bagolyfalui születésű és lakos, izr. vall. nő, 5 gyermek apja, korcsmáros, só- és dohányárús, katona volt, ir-olvas, vagyona van, —

XIV. *Farkas Áron* 56 éves lelei születésű, bogdánházi lakos, izr. vall. nő 6 gyermek apja, korcsmáros és szatócs, katona nem volt, ir-olvas, kevés vagyona van, —

XV. *Rotschild Ferencz* 33 éves, bog-

dánházi születésű, krasznai lakos, izr. vall. nő, 5 gyermek apja, kereskedő, katona volt, ir-olvas, vagyona van, — és

XVI. *Blander József* 61 éves, bojáni születésű, csizéri lakos, izr. vall. nő, 8 gyermek apja, korcsmáros és kisbirtokos, katona nem volt, ir-olvas, vagyona van. Vádlottak bűnösök az 1916. évi IX. t.-c. 1. §-ának első bekezdésében meghatározott árdrágítás vétségében, amelyet az által követett el, hogy háboru idején nyereszkeskedés céljából tojást, tehát közszükségleti cikket, a nélkül, hogy annak forgalomba hozatalával hivatásszerűleg vagy hivatásukból kifolyólag foglalkoznának, vagy annak forgalomba hozatal céljából való beszerzésre hatósági engedélyt nyertek volna, a saját házi és gazdasági szükségleteiket aránytalanul meghaladó mennyiségben beszerezték, — továbbá

VII. *Fischman Ignác* 52 éves füzes-papteleki születésű, alsóbányai lakos izr. vallású, nő, 7 gyermek apja, vegyeskereskedő, katona nem volt, ir-olvas, vagyona van. Vádlott bűnös az 1916. évi IX. t.-cz. 1. §-ának harmadik bekezdésében meghatározott árdrágítás vétségében, amelyet az által követett el, hogy mint a Rosenberg és Zimmer szilágysomlyói cég megbízottja az Opre Tógyerné, Diamant Elek, Weisz Ábrahám, Friedmann Dávid, Márványkő Jakab, Jakab Lázár által beszerzett tojást a Rosenberg és Zimmer cégnek átadta, tehát közszükségleti cikkeknek más kereskedő részére való közvetítésével foglalkozott a nélkül, hogy kereskedő vagy bejegyzett cégű ügynök lett volna, — és ezért

I. Opre Tógyerné sz. Kis Ilona és III. Weisz Ábrahám sz. Silberstein Helén vádlottakat az 1916. IX. t.-cz. 1. §-ának első bekezdése alapján, azonban a Btk. 92. §-ának alkalmazásával egyenként 60—60 K. (hatvan-hatvan korona) pénzbüntetésre, mint fő-, és 10—10 (tiz — tiz) korona pénz büntetésre, mint mellékbüntetésre, —

XI. Blander Salamon sz. Neuman Regina vádlottat, az 1916. IX. t.-cz. 1. §-ának első bekezdése alapján azonban a Btk. 92. §-ának alkalmazásával 30 (harminc) korona pénzbüntetésre, mint fő- és 10 (tiz) korona pénz, mint mellékbüntetésre,

XII. Knapp Bernát vádlott az 1916. IX. t.-cz. 1. §-ának első bekezdése alapján, azonban a Btk. 92. §-ának alkalmazásával 150 (egyszázötven) korona pénzbüntetésre mint fő- és 50 (ötven) korona pénz büntetésre, mint mellékbüntetésre, —

II. Diamant Elek, —
IV. Friedman Dávid,
V. Márványkő Jakab,
VI. Jakab Lázár,
VIII. Heiman Simon,
IX. Keller Dávid,
X. Jakab Ferencz,
XIII. Glück Herman,
XIV. Farkas Áron és

XVI. Blander József vádlottakat az 1916. IX. t.-c. 1. §-ának első bekezdése alapján, azonban a btk. 92. §-ának alkalmazásával egyenként 200 (kettőszáz) korona pénzbüntetésre mint fő és 100 (egyszáz) korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre, — végül

VII. Fischman Ignác és XV. Rotschild Ferencz vádlottakat az 1916. IX. t.-c. 1. §-ának harmadik bekezdése alapján, azonban a Btk. 92. §-ának alkalmazásával egyenként 400 (négy-

száz) korona pénzbüntetésre mint fő és 200 (kettőszáz) korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítéli.

A pénzbüntetést behajthatatlansága esetén a Btk. 53. §-a alapján 10 (tíz) koronánként 1 (egy) napi togházra kell átválttatni.

A hivatalvesztést és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését a Btkv. 54. §-ának második bekezdése alapján mellőzi.

A pénzbüntetést az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt kell végrehajtás terhével a zilahi kir. ügyészségnél az 1892. XXVII. t.-c. 3. §-ában meghatározott célra megfizetni.

A vádlottak a Bp. 480. és 481. §-a értelmében kötelesek az eddig felmerült 9 korona 94 f. (kilenc korona 94 fillér) büntügyi költséget egyetemlegesen, az ezután felmerülő büntügyi költségeket pedig külön-külön az államkincstárnak megtéríteni.

Végül az 1916. IX. t.-c. 5. §-ának végső bekezdése alapján elrendeli a kir. törvényszék, hogy az ítélet egész terjedelmében a Zilahon megjelenő „Szilágyosság” és a Szilágyosomlyón megjelenő „Szilágyosomlyó” című lapokban vádlottak költségére közzétételük.

Ellenben Friedman Mihály vádlottat az ellene az 1916. IX. t.-c. 1. §-ának első bekezdésében meghatározott árdrágítás vétsége miatt emelt vád alól a B. P. 326. §. 1. pontja alapján felmenti.

I n d o k o k :

A kir. ügyészség a vádirat szerint I—VI., X—XIV. és XVI. rendű vádlottak, névszerint Opre Tógyerné, Diamant Elek, Weisz Abrahámné, Friedman Dávid, Márványkő Jakab, Jakab Lázár, Heiman Simon, Keller Dávid, Jakab Ferenc, Blandel Salamonné, Knapp Bernát, Glück Herman, Farkas Áron és Blander József ellen az 1916. IX. t.-c. 1. §-ának első bekezdésében meghatározott árdrágítás vétsége címén emelt vádat amiatt, mert háboru idején nyereszkesedés céljából tojást, tehát közszükségleti cikket, anélkül, hogy annak forgalomba hozatalával hivatásszerűleg, vagy hivatásukból kifolyólag foglalkoznának, vagy annak forgalomba hozatal céljából való beszerzésére hatósági engedélyt nyertek volna, a saját házi és gazdasági szükségleteiket aránytalanul meghaladó mennyiségben beszereztek; VII. és XV. rendű vádlottak, névszerint Fischmann Ignác és Rothschild Ferencz ellen pedig az 1916. IX. t.-c. 1. §-ának 3. bekezdésében meghatározott árdrágítás vétsége címén, amiatt, hogy VII. rendű vádlott, mint a Rosenberg és Zimmer szilágyosomlyói tojáskereskedő cég megbízottja, XV. rendű vádlott pedig mint a Hersch Lázár tojáskereskedő megbízottja, anélkül, hogy ők maguk kereskedők, vagy bejegyzett cégügy-nökök lettek volna, VII. rendű vádlott az I—VII. rendű vádlottak által beszerzett tojást a Rosenberg és Zimmer cégnek, XV. rendű vádlott pedig a IX. XIII. és XIV. rendű vádlottak által beszerzett tojást Hersch Lázárnak haszon mellett átadták, tehát közszükségleti cikkek kereskedő részére való közvetítésével foglalkoztak. Végindítványban kiterjesztette a kir. ügyészség vádját ez utóbb megjelölt (VII. és XV-öd) vádlottakra nézve aképpen, hogy ugyanőket a hivatkozott törvény első §-a első bekezdésében meghatározott visszaélés vétségével is megvádolta.

I—VI., VII—XIV. és XVI. rendű vádlottak beismerték azt, hogy tojást a saját házi és gazdasági szükségleteiket aránytalanul meghaladó mennyiségben beszereztek, hogy azt forgalomba is hozták anélkül, hogy annak forgalomba hozatala céljából való beszerzésére hatósági engedélyt nyertek volna, azonban azzal védekeztek, hogy ők a tojás beszerzésére kényszerítve voltak, mert mint falusi korcsmárosok, só és dohányárusok s illetve szatócsok áruikat másképp értékesíteni nem tudták, mint úgy, hogy azok ellenében s azok értékének megfelelőleg a heti árfolyamban tojást fogadtak el vevőiktől, kényszerítve voltak erre különösen ujabban az aprópénz köztudomáshoz hiánya folytán. Védekeztek továbbá azzal is, hogy ők ezt a cserekereskedést már a háboru előtt évekkel visszamenőleg üzték s nem tudtak az 1916. IX. t.-cikkben meghatározott tilalomról. Tagadták végül, hogy a tojások minden esetben nyereségük lett volna, miután köztük s vevők közt nem volt olyan megállapodás, hogy ez utóbbiak az átvett tojásra minden esetben hasznót adnak nekik, hanem az átvétel a mindenkori árfolyam szerint történné, megesett, hogy az árfolyam időközi hanyatlása folytán a tojásra ráfizettek.

VII. és XV. rendű vádlottak szintén beismerték, hogy anélkül, hogy kereskedők, vagy bejegyzett cégügy-nökök lennének, tojásnak más kereskedők részére leendő beszerzésével foglalkoztak, azonban VII. rendű vádlott azzal védekezett, hogy ő Hersch Lázár tojáskereskedőnek társa s mint ilyen a tojáskereskedés után állandóan külön adóval van megróva, így a tojásokat tovább eladási célzattal ugyan, de a maga számára szerezte meg, XV. rendű vádlott pedig azzal, hogy ő a Rosenberg és Zimmer cég alkalmazottja s így jogosan szerezheték be a tojást társuk s illetve megbízottjuk részére.

A mi már most I—VI. VIII—XIV. és XVI. rendű vádlottakat illetőleg az első vádpontot illeti, az 1916. IX. t.-c. 1. §-ának első bekezdésében meghatározott árdrágítás vétségét elköveti az, aki háboru idején nyereszkesedés céljából közszükségleti cikket anélkül, hogy annak forgalomba hozatalával hivatásszerűleg, vagy hivatásából folyólag, foglalkoznék, vagy annak forgalombahozatal céljából való beszerzésére hatósági engedélyt nyert volna, a saját házi, gazdasági, vagy üzemi szükségletét aránytalanul meghaladó mennyiségben beszeréz.

Hogy a tojás olyan közszükségleti cikk, melynek aránytalan mennyiségben való beszerzését az 1916. IX. t.-c. tiltja, vitán kívül áll.

Fent említett vádlottak beismerték, hogy hetenként 100—400 tojást szedtek össze, de ezenkívül bizonyítást nyert, hogy a nyomozás alkalmával vádlottak mindegyikétől — kivéve I. rendű vádlottat, aki beismerése szerint közvetlenül az előtt adott el VII. rendű vádlottak 180 korona áru tojás, — nagyobb mennyiségű tojás lett elkobozva.

Minthogy pedig köztudomású, miképp falun a házi tojásszükséglet fedezhetése céljából majd mindenki tart tyukot, mint azt vádlottak egyik-másika be is ismerte, s így vádlottaknak saját házi szükségleteik kielégítése céljából nem lehetett szükségük tojásnak az általuk eszközölt mennyiségben

való beszerzésére, amit igazol az is, hogy vádlottak nem is állották azt, miképp nagymennyiségű tojás beszerzésüket pusztán házi szükségleteik kielégítése céljából eszközölték volna: mindezeknél fogva a kir. törvényszék megállapítja, hogy a vádlottak tojást saját házi és gazdasági szükségletüket aránytalanul meghaladó mennyiségben szereztek be.

Fent említett vádlottak beismerték azt is, hogy a tojásnak forgalombahozatala céljából való beszerzésére hatósági engedélyük nem volt.

Ezek szerint tehát az 1916. IX. t.-c. 1. §-ának első bekezdésében meghatározott vétség tényálladási alkatelemeiből csupán két körülmény volt döntés tárgyává teendő és pedig: 1. hogy vádlottak nyereszkesedés céljából és 2. hivatásszerűleg, vagy hivatásukból kifolyólag foglalkoztak-e a tojás beszerzéssel.

Nyerészkesedési célzatu a beszerzés akkor, ha az bizonyos a továbbadás által elérendő anyagi haszon gondolataival történik. Az, hogy a beszerzés tényleg nyereséggel járjon nem szükséges, következésképp nem mentesít az a körülmény, hogy a beszerzés, illetve továbbadás esetleg haszonnal nem járt.

Minthogy pedig kétségtelen, miképp fent említett vádlottak a tojás beszerzést oly célzattal eszközölték mi már abból is megállapítható, hogy a vádlottak által bolti vagy egyébbb cikkekben a tojásért szolgáltatott ellenérték mindig kisebb volt annál az árnál, a mit nevezettek a tojásért saját beismerésük szerint is kaptak, valamint az is, a mi különösen Knapp Bernát vallo-másából kitűnik, hogy t. i. tudatában voltak annak, miképp a tojásokat magasabb áron tőlük a VII. és XV. rendű vádlottak átveszik s így ha még való volna is vádlottak azon különben mivel sem bizonyított védekezése, hogy némely esetben a tojáson nyereségük nem volt, ez a körülmény vádlottak részéről a nyereszkesedési szándék fennforgását ki nem zárja.

Ez alapon tehát tényként állapítja meg a kir. törvényszék, hogy vádlottak a tojás beszerzést nyereszkesedés céljából eszközölték s így vádlottak terhére az 1916. IX. t.-c. 1. §-ának első bekezdésében meghatározott vétség fent említett első tényálladási alkateleme: a nyereszkesedési célzat fennforog.

A mi már most a fent említett második tényálladási alkatelemét illeti, az 1916. IX. t.-c. célja az volt, hogy a közszükségleti cikkek árusításából kizárja az arra hivatlan s alkalmatlan, tehát oly elemeket, a kiket azok beszerzésénél nem a tisztességes kereskedői célzat, hanem a nagy anyagi haszonnak bármily módon való elérése vezérelt, ami a közszükségleti cikkeknek köztudomású rohamos megdrágulását előidézte.

Hogy vádlottak között azoknak, akiknek csupán só- és dohányárusok s kisbirtokosok — különösen XI. rendű vádlott, ki varrónő — hivatásához nem tartozik a tojás beszerzése, az vitán kívül áll.

Azok a vádlottak, akik szatócsok, ezen üzlet folytathatása céljából iparigazolvánnyal bírnak ugyan.

Ugyde a falusi szatócsüzlet köréhez a tojás árusítás azon fent említett köztudomású tény folytán, hogy falun mindenki maga gondoskodik a tojás szükségletéről házilag — nem tartozik,

Fent említett vádlottak ugyanis maguk sem állították, hogy a tojást azért szerezték volna be, hogy a falusi vevőközönségük szükségletét elégítsék ki, de ezt egy-maga az a nem vitás tény, hogy a beszerzett tojást más kereskedőnek adták el, megcáfolja.

A különben is a falusi szatócs üzlet-köréhez, miután a szatócsüzletnek már a fogalmában is bennfoglaltatik az üzletnek csak kis mértékben való folytatása már a városokban is, annival inkább a falusi szatócsüzleteknél — s így a falusi szatócs hivatásához nem tartozhatók tojásnak más kereskedő részére való eladás céljából való beszerzése.

Ily körülmények közt tehát tényként állapítja meg a kir. törvényszék, hogy fent említett vádlottak a tojásnak terhükre megállapított nagy mértékbeni beszerzésével hivatásszerűleg, vagy hivatásukból folyólag nem foglalkozhattak.

A mi már most a vádlottak azon védekezéséről illeti, hogy kénytelenek voltak a tojást fizetési eszközként elfogadni s ezt a háboru előtt is tették: kétségtelen, hogy falun szokásos a boltból vagy korcsmából vásárolt árukat élelmi cikkekkel fizetni.

Ugyde ebből a körülményből még nem következik az, hogy a falusi korcsmárosnak vagy szatócsnak ebbeli hivatásából folyik az eladott árukért élelmi vagy közszükségleti cikkeknek nagy mennyiségben való beszerzése nem különösen akkor, amikor a törvény a közszükségleti cikkek nagy mennyiségben való beszerzését a törvényben megállapított esetek kivételével tiltja s a mikor egyes vádlottak azon előadásából, hogy a tojás elkobzása óta hasonló üzlettel felhagytak, világos, hogy meg van cáfolva azon védekezésük is, hogy a tojás beszerzésére áruk eladhatása, tehát létfenntartásuk céljából kényszerítve voltak.

Ez alapon tehát tényként állapítja meg a kir. törvényszék, hogy fentemlített vádlottak a tojás beszerzést nem hivatásukból folyólag eszközölték.

Az 1916. IX. t.-c. 1. §-ának első bekezdése pedig határozottan kiköti, hogy oly egyének, akik hivatásszerűleg vagy hivatásukból folyólag közszükségleti cikkek árusításával nem foglalkoztak, a törvény hatályba lépte után hatósági engedélyt tartoznak megszerezni.

Vádlottaknak ilyen hatósági engedélyük nem volt, már pedig ezen engedélyt a korcsmai só, vagy dohányárusításra, vagy szatócs üzletre vonatkozó iparendély nem pótolja.

Ily körülmények között tehát I., VI., VIII., XIV. és XVI. rendű vádlottaknak fent említett üzleteikre vonatkozó iparendélyük alapján nem volt joguk közszükségleti cikket nagyobb mennyiségben vásárolni és forgalomba hozni.

Miután azt mégis megtették s így ezzel az 1916. XX. t.-c. 1. §-ának első bekezdésébe ütköző vétség összes ismervét kimertették: ezért bűnösségüket meg kellett állapítani.

A mi a II. rendű Fischman Ignác ellen emelt vádat illeti, ez a vádlott a becsatolt közjegyzői okirattal igazolta, hogy ő a Rosenberg és Zimmer tojáskereskedő cég részéről közjegyzői meghatalmazást nyert arra, hogy nevezett cég részére tojást vásároljon.

Minthogy azonban a becsatolt közjegy-

zői okirat nem igazolja a vádlottnak azt a védekezését, hogy ő a Rosenberg és Zimmer cég alkalmazottja lenne, sőt inkább arra mutat, hogy nevezett a Rosenberg és Zimmer ügynöke, amit támogat az a körülmény is, hogy nevezett vádlott nem előre megállapított fizetést kapott, hanem ládánként — tekintet nélkül a tojás árára — 4 korona díjazásban részesült.

Mindezeknél fogva a kir. törvényszék tényként állapítja meg, hogy Fischman Ignác vádlott mint ügynök szerezte be a tojást a Rosenberg és Zimmer cég részére.

Minthogy pedig ez a vádlott nem állította azt, annál kevésbé bizonyítja azt, hogy bejegyzett ügynök lenne.

Minthogy másrészt beismerte azt, hogy vádlott társaitól az előbb nevezett cég részére a tojásokat összevásárolta.

Bizonyítást nyert általa az, hogy ő a tojásnak kereskedők részére való közvetítésével foglalkozott.

Minthogy ezek szerint cselekménye az 1916. IX. t.-c. 1. §-ának harmadik bekezdésében meghatározott árdragítás vétségének minden tényálladékat magában foglalja:

Mindezeknél fogva VII. rendű vádlottat az 1916. IX. t.-c. 1. §-ának harmadik bekezdésében meghatározott árdragítás vétségében bűnösnek kellett kimondani.

Minthogy másrészt nincs bizonyíték arra nézve, hogy Fischman Ignác tojásokat a saját számára — bár továbbadási szándékkal is szerzett volna — holott az 1916. évi IX. t.-c. első bekezdésében meghatározott vétségnek ez egyik fő tényálladéki eleme, e vádlottat a jelzett vétség alól a hivatkozott törvény §-a alapján fel kellett menteni.

XV. rendű vádlott Rotschild Ferenc bűnössége az elől megnevezett vádlottak vallomásával is támogatott ama beismerése alapján, hogy ő vádlott társaitól a tojásokat kéthetenként nagyobb mennyiségben megvásárolta azzal a céllal, hogy azt nyereséggel nagy tömegben tovább eladja: szintén meg volt állapítandó, mert maga sem állította, hogy a tojásbeszerzés hivatásához tartoznék s beismerte, hogy a tojáskereskedésre hatósági engedélye nincs és mert az is nyilvánvaló, hogy a beszerzett mennyiség az ő havi szükségletét aránytalanul meghaladta, gazdasága és üzemi tojásszükséglete pedig egyáltalában nincs.

Minthogy azonban nem volt megcáfolható, így valónak volt elfogadható az a védekezése, hogy ő Hersch Lézárnak csendes társa, így a beszerzés mindkettőjük javára történt; amiből következik, hogy az ő tevékenysége nem a közvetítés, hanem a beszerzés fogalmának felel meg, vádlott tettét csupán a már többször hivatkozott törvény 1. §-a első bekezdése szerint kellett minősíteni.

A büntetés kiszabásánál a kir. törvényszék vádlottak terhére súlyosító körülményt nem látott.

Ellenben enyhítő körülményül vette valamennyi vádlott büntetlen előéletét és azt, hogy bár a törvény nemtudásával senki sem mentheti magát s így vádlottak az a védekezése, hogy ők cselekményük bűnös voltáról annival kevésbé tudhattak, mert azt azelőtt is éveken át büntetlenül folytatták, nemcsak mentő, de még enyhítő körülményül sem fogadható el; mindazonáltal miután az 1916. IX. t.-c. életbe lépése óta vádlottak voltak az első, aki-

ket a törvény szigora sújt s így előttük más hasonló cselekményért még büntetve nem lévén, vádlottak más elrettentő példájából sem szerezhettek meggyőződést cselekményük bűnösségéről.

Ezenkívül enyhítő körülményül vette a kir. törvényszék:

I. rendű vádlottnak alacsony műveltségi fokát.

I. és II. rendű vádlottaknál azt, hogy férjük hadban lévén, XI. rendű vádlottnak férje pedig elmebeteg lévén, a családfenntartás gondja pedig rájuk nehezedik.

VIII. rendű vádlott kivételével valamennyi vádlott nagyszámu családját.

IV., V., VI., IX., XIII. és XVI. rendű vádlottak élemedett korát, végül

XII. vádlottnál töredelmes és a bűncselekmény minden részleteit felderítő törekvő beismerését.

Minthogy pedig a kir. törvényszék mindezen enyhítő körülményeket oly nyomatékossáknak találta, hogy úgy találta, mikép vádlottakra a cselekményükre meghatározott büntetésnek legkisebb mértéke is aránytalanul súlyos lenne, ennél fogva a Btk. 92. §-át alkalmazta s annak alkalmazásával vádlottak büntetését bűnösségük mértékével arányban állapította meg.

Az ítélet többi rendelkezése az itt felsorolt törvényszakaszon alapszik. Zilah, 1916. október 25. Dr. Perjéssy Mihály s. k., főtárgyalási elnök. Dr. Joanovics Ernő s. k., elbádo.

Zilah, 1916. november 18. Ezen ítélet jogerős és végrehajtható. Dr. Erdős Mátyás, kir. törvényszéki jegyző.

A kiadmány hitelül:

Schmidt Károly,
s.-hivatali tisztviselő.

282—1916. végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a szilágysomlyói kir. járásbíróságnak 1916. évi Pk. 2648. számú végzése következtében dr. Ajtai K. Pál szilágysomlyói ügyvéd által képviselt Fülöp János szilágysomlyói lakos végrehajtató részére 1513 korona 08 fillér tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 8940 koronára becsült ingóságokra a szilágysomlyói kir. járásbíróság 1916. Pk. 2648. sz. végzésével az árverés elrendeltét, annak a korábbi, vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Szilágysomlyón, a Városi szállodában leendő megtartására határidőül 1916. évi december hó 28-ik napjának d. e. 9 órája kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt vendéglői felszerelések, asztal, ág, porcellán, üveg, ezüstneműek és butorok és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett becsáron alul nem fognak eladatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnél írásban, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számított.

Kelt Szilágysomlyó, 1916. évi december hó 3. napján.

Roska Vertán,
kir. bir. végrehajtó.

**Hadikölcsönt jegyezni
mindenkinek hazafias
kötelessége!**

Hirdetések

**A „Szilágysomlyó“ részére
jutányos áron vétetnek fel.**

309—1916. végrh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a illetőleg az 1908. évi LXI. t.-c. 79. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1916. P. k. 2078. sz. végzése következtében ifj. br. dr. Dániel Gábor budapesti ügyvéd által képviselt Országos Központi Hitelszövetkezet javára 105 korona — fillér s jár. erejéig 1916. évi július hó 27-én foganatósított biztosítási és kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt

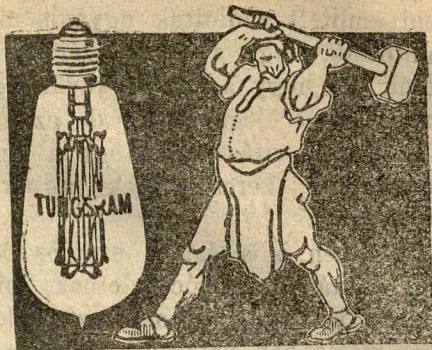
és 700 korona — fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1916-ik évi P. k. 2078. sz. végzése folytán 105 kor. — fillér tőkekövetelés, ennek 1914. évi június hó 12. napjától 7 $\frac{1}{2}$ % kamatai, $\frac{1}{3}$ % váltódíj és eddig összesen 100 korona 89 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, a fizetett összeg betudásával, az árverés Halmosdon, a községházánál leendő megtartására 1916. évi december hó 29-ik napjának d. e. 8 órájára határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul nem fognak eladatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

A törvényes határidő a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számíttatik. Kelt Szilágysomlyón, 1916. évi dec. 17.

Roska Vertán,
kir. bír. végrehajtó.

A »Tungsram-lámpa«

gazdaságos, mert hosszú élettartamu. A minőségért a gyár szavatol. — Kérje mindent a »Tungsram« védjeggyel ellátott lámpát. Gyártja az

**Egyesült Izzólámpa és Villamossági
Részvénytársaság UJPEST 4.**

HAZAI GYÁRTMÁNY!

6—

BÖLÖNI SÁNDOR KÖNYVNYOMDÁJA SZILÁGYSOMLYÓN.

Ajánlja a mai kor kívánalmainak megfelelő betűkészlettel, diszítésekkel és villanyerőre berendezett GYORSSAJTÓVAL ellátott KÖNYVNYOMDÁJÁT mindenféle nyomdai munkák gyors, csinos és hibátlan elkészítésére.

A legjutányosabb árban és legrövidebb idő alatt készít:

TUDOMÁNYOS ÉS SZÉPIRODALMI KÖNYVEKET, FOLYÓIRATOKAT, KÖRLEVELEKET, SZÁMLÁKAT, ÁRJEGYZÉKEKET, FALRAGASZOKAT,

BÁLI ÉS LARODALMI MEGHÍVÓKAT, ELJEGYZÉSI KÁRTVÁKAT,
LEVÉLPAPIROKRA és BORITÉKOKRA CIMEKET,
NÉVJEGYEKET, stb.

KOCKÁS ÉS SIMA LEVÉLPAPIROK,

boritékok és mindennemű nyomtatványokhoz nagyválasztékú papirraktár.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

UGYANITT MEGRENDELHETŐ A

**„SZILÁGYSOMLYÓ“
HETILAP.**